

OBSAH

	ÚVOD	7
1	UČITELSTVÍ JAKO PROFESE <i>Libuše Podlahová</i>	9
1.1	Obecné znaky profese	9
1.2	Profese podle složitosti	10
1.3	Chápání učitelské profese	11
1.4	Profesiogram učitelské profese	14
1.5	Zvláštnosti učitelské profese	14
1.6	Profesní aktivity učitele z pedagogického hlediska	16
2	HISTORICKÉ PROMĚNY ROLE UČITELE <i>Pavel Neumeister</i>	18
2.1	Učitel jako kategorie pedagogické teorie	18
2.2	Vše začíná v pravěku – aneb existovali v pravěku učitelé?	22
2.3	Starověk – zrod učitele	23
2.4	Učitelé středověku a novověku (období profesionalizace)	24
3	HISTORICKÝ VÝVOJ PROFESNÍ PŘÍPRAVY UČITELŮ	
	<i>Eva Kaněčková</i>	27
3.1	Vzdělávání učitelů pro základní (elementární) stupeň	28
3.2	Vzdělávání učitelů středního/vyššího stupně	31
4	UČITEL SOUČASNÉ ČESKÉ ŠKOLY <i>Jitka Plischke</i>	35
4.1	Demografické charakteristiky českých učitelů	36
4.2	Kvalitativní charakteristiky profesní skupiny učitelů	37
4.3	Podmínky práce učitele	40
4.4	Vývoj profesní dráhy učitele	40
4.5	Typologie osobnosti učitele	42
5	OSOBNOST UČITELE JAKO VYCHOVATELE A VZDĚLAVATELE	
	<i>Václav Klapal</i>	45
5.1	Profesní kompetence učitele	46
5.2	Styly práce učitele	51
6	ZDRAVÍ A KVALITA ŽIVOTA UČITELE <i>Alena Jůvová</i>	52
6.1	Zdraví a kvalita života	52
6.2	Prostředí školy a zdraví	54
6.3	Stres a jeho příčiny	55
6.4	Burnout syndrom – syndrom psychického vyhoření	58
6.5	Modely vzniku a rozvoje syndromu vyhoření	61
6.6	Jak předcházet burnout syndromu	62
6.7	Zdravý životní styl jako prevence stresu a burnout syndromu	65
7	MODIFIKACE FUNKCÍ UČITELE <i>Otto Obst</i>	67
7.1	Třídní učitel	67
7.2	Výchovný poradce	68

7.3	Školní metodik prevence	69
7.4	Vedoucí metodického orgánu	70
7.5	Uvádějící učitel	70
7.6	Asistent pedagoga	71
8	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM A UČITEL <i>Michaela Prášilová</i>	74
8.1	Dvě úrovně školního vzdělávání	74
8.2	Učitelé a školní vzdělávací program	78
8.3	Expertní přístup učitelů	79
8.4	Kvalita školních vzdělávacích programů	79
8.5	Názory na přínos výuky podle školních vzdělávacích programů	80
9	AUTORITA UČITELE A PROBLEMATIKA KÁZNĚ <i>Marcela Musilová</i>	83
9.1	Výklad pojmu autorita a jeho obsah	83
9.2	Autorita učitele	84
9.3	Kázeň	86
9.4	Prevence nekázně	87
9.5	Typy poruch chování žáka	88
9.6	Příčiny kázeňských problémů	88
10	UČITELOVO HODNOCENÍ ŽÁKA <i>Marcela Musilová</i>	92
10.1	Funkce a typy školního hodnocení	92
10.2	Pedagogická diagnostika	95
11	SOCIOLOGICKÉ POJETÍ ŠKOLY <i>Libuše Podlahová, Pavel Neumeister</i>	98
11.1	Co je to škola	98
11.2	Škola jako sociální instituce a organizace	100
11.3	Funkce školy jako sociální instituce	101
11.4	Role školy	103
12	PROGNÓZA ZMĚN V POJETÍ ŠKOLY A PRÁCE UČITELE <i>Libuše Podlahová</i>	106
12.1	Vzdělání v industriální společnosti	107
12.2	Pokusy o změnu pojetí školy	107
12.3	Prognóza vzdělávacích potřeb budoucnosti	108
12.4	Budoucnost školy a učitele	109
	LITERATURA	115